पत्रसंङ्केतः	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट्	यूनिट्	होरा
DSCC- 13	**मीमांसान्यायप्रकाशे मन्त्रनिरूपणतः रात्रिसत्रन्यायं यावत्**	1	1	16-20
	नामधेयनिरूपणतः पञ्चमनिमित्तखण्डनं यावत्	1	1	16-20
	नामधेयनिरूपणतः पञ्चमनिमित्तखण्डनं यावत्	1	1	16-20
	विधिशेषविचारतः वेदानां धर्मप्रतिपादकत्वं यावत्	1	1	16-20

पाठ्यक्रमस्योद्देश्यम्-

- मीमांसाशास्त्रप्रतिपादितमन्त्र-नामधेय-निषेधार्थवादानां तात्पर्यज्ञापनम्।
- साम्प्रतिके काले मीमांसाशास्त्रस्य योगदानविषयकावधारणा।
- मीमांसादर्शनस्य विशेषपरिचयावाप्तिः।

पाठ्यक्रम-अध्ययनस्य योग्यता

- शास्त्रिद्वितीयवर्षपरीक्षासमुत्तीर्णाः छात्राः अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययने अर्हाः।

पाठ्यक्रमस्य शिक्षाप्रविधिः-

- व्युत्पत्तिविधिः
- सम्प्रेषणविधिः
- व्याख्यानपद्धतिः
- खण्डान्वयपद्धतिः
- प्रश्नोत्तरविधिः

सङ्गतिः-

- मीमांसाशास्त्रमाश्रित्य प्रकरणग्रन्थस्याध्ययनम्, अग्रीमानुसन्धानयोग्यग्यतायाः बीजवपनञ्च।

फलितांशः-

- अध्येतॄणां मीमांसाशास्त्रीयज्ञानाधिगतिः।
- अध्यतृभिः शास्त्रस्यास्य प्रचारप्रसारश्च।
- भारतीयज्ञानपरम्परायां मीमांसाशास्त्रीयज्ञानस्य परमावश्यकत्वज्ञापनम्।
- छात्रेषु मीमांसाशास्त्रीयाभिरुच्युत्पादनम्।

परीक्षाप्रणाली-

सैद्धान्तिकपद्धतिः –

- अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः
- लघूत्तरीयाः प्रश्नाः
- दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः

प्रायोगिकपद्धतिः –

- विडिओग्राफी लाइव्
- सङ्गोष्ठी/प्रश्नमञ्च
- उपस्थिति एवं व्यवहारः
- परियोजना वा प्रदत्तकार्यम्

मूल्यङ्कनप्रक्रिया-

- बाह्यमूल्याङ्कनप्रक्रिया
- आन्तरिकमूल्याङ्कनप्रक्रिया

परीक्षायाःमाध्यमः-

- संस्कृतभाषामाध्यमेन

निर्धारितपाठ्यग्रन्थः-

- मीमांसान्यायप्रकाशः, आपदेव, श्रीलालवहादरशास्त्री-राष्ट्रीयविश्वविद्यालयः, नवदेहली।

सहायकसंदर्भग्रन्थाः-

- मीमांसा दर्शन का विवेचनात्मक इतिहास, गजाननशास्त्री मुसलगाँवकर, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी।
- अर्थसंग्रहः, लौखाक्षिभास्करः, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी।
- जैमिनीयन्यायमाला-माधवाचार्यः, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, गोपाल मन्दिर लेन्, वाराणसी।
- शाबरभाष्यम् – शवरस्वामी, चौखम्बा संस्कृत सीरीज आफिस्, वाराणसी।
- भारतीय दर्शन - चन्द्रधर शर्मा, मोतिलाल वनारसीदास, वाराणसी।
- भारतीयदर्शनम् – जगदीशचन्द्र मिश्र, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, गोपाल मन्दिर लेन्, वाराणसी।
- भारतीय दर्शन की चिन्तनधारा – प्रो.राममूर्त्ति शर्मा, चौखाम्बा औरियन्टालिया, गोकुल भवन, के ३७।१०९, गोपाल मन्दिर लेन्, वाराणसी।
- भारतीयदर्शन का इतिहास – बलदेव उपाध्याय, चौखाम्बा औरियन्टालिया, गोकुल भवन, के ३७।१०९, गोपाल मन्दिर लेन्, वाराणसी।

प्रश्नपत्रस्य प्रारूपम्-

- विश्वविद्यालयस्य परीक्षानियमानुसारम्

पत्रसंङ्केतः	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट्	यूनिट्	होरा
DSCC- 14	**अर्थापत्ति-अनुपलब्धिप्रमाणविचारः**	1	1	16-20
	विषयपरिच्छेदे प्रामाण्यभेदनिरूपणतः उपासनादिवाक्यानां तात्पर्यनिरूपणं यावत्	1	1	16-20
	विषयपरिच्छेदे ईश्वरस्वरूपनिरूपणतः उपसंहारं यावत्	1	1	16-20
	वेदान्तशास्त्रस्य प्रयोजननिरूपणम्	1	1	16-20

पाठ्यक्रमस्योद्देश्यम्-

- अद्वैतवेदान्तशास्त्रप्रतिपादितप्रमाणानां प्रमेयाणाञ्च स्वरूपविज्ञापनम्।
- वेदान्तशास्त्रीयसिद्धान्तानां ज्ञानाभिगतिः।
- वेदान्तदर्शनस्य विशेषपरिचयावाप्तिः।

पाठ्यक्रम-अध्ययनस्य योग्यता

- शास्त्रिद्वितीयवर्षपरीक्षासमुत्तीर्णाः छात्राः अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययने अर्हाः।

पाठ्यक्रमस्य शिक्षाप्रविधिः-

- व्युत्पत्तिविधिः
- सम्प्रेषणविधिः
- व्याख्यानपद्धतिः
- खण्डान्वयपद्धतिः
- प्रश्नोत्तरविधिः

सङ्गतिः-

- वेदान्तशास्त्रमाश्रित्य प्रकरणग्रन्थस्याध्ययनम्, अग्रीमानुसन्धानयोग्यग्यतायाः बीजवपनञ्च।

फलितांशः-

- अध्येतॄणां वेदान्तशास्त्रीयप्रमाणानां ज्ञानाधिगतिः।
- अध्येतॄणां वेदान्तशास्त्रीयप्रमेयानां सिद्धान्तानाञ्च ज्ञानावाप्तिः।
- भारतीयज्ञानपरम्परायां वेदान्तशास्त्रीयज्ञानस्य परमावश्यकत्वज्ञापनम्।
- छात्रेषु वेदान्तशास्त्रीयाभिरुच्युत्पादनम्।

परीक्षाप्रणाली-

सैद्धान्तिकपद्धतिः –

- अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः
- लघूत्तरीयाः प्रश्नाः
- दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः

प्रायोगिकीपद्धतिः –

- विडिओग्राफी लाइव्
- सङ्गोष्ठी/प्रश्नमञ्च
- उपस्थिति एवं व्यवहारः
- परियोजना वा प्रदत्तकार्यम्

मूल्यङ्कनप्रक्रिया-

- बाह्यमूल्याङ्कनप्रक्रिया
- आन्तरिकमूल्याङ्कनप्रक्रिया

परीक्षायाःमाध्यमः-

- संस्कृतभाषामाध्यमेन

निर्धारितपाठ्यग्रन्थः-

- वेदान्तपरिभाषा - धर्मराजाध्वरीन्द्र, चौखम्बा विद्याभवन, वाराणसी

सहायकसंदर्भग्रन्थाः-

- ईशादिदशोपनिषद् – गीताप्रेस, गोरखपुर,उ.प्र.
- ब्रह्मसूत्रशाङ्करभाष्यम् - आचार्यशङ्करः, चौखम्बा संस्कृत प्रतिष्ठान्, दिल्ली, 2016
- अद्वैतसिद्धिप्रकाशः – प्रो.सुकान्तकुमारसेनापतिः, तीरतरङ्ग प्रिण्टर्स आण्ड पव्लिकेशन, भुबनेश्वर।
- वेदो में विज्ञान -कपिलदेव द्विवेदी,चौखम्भा सुरभारती प्रकाशन,वाराणसी
- वैदिकविज्ञान – दयानन्द, राजस्थान संस्कृत अकादमी,राजस्थान
- भातीयदर्शन (हिन्दी) (उपनिषद् दर्शन)– एस्. एन्. दासगुप्ता, राजस्थान हिन्दी अकादेमी
- भारतीय दर्शन इतिहास- बलदेव उपाध्याय, उत्तरप्रदेश संस्कृत संस्थान, लखनऊ
- भारतीयदर्शन का इतिहास - बलदेव उपाध्याय, चौखाम्बा औरियन्टालिया, गोकुल भवन, के ३७।१०९, गोपाल मन्दिर लेन्, वाराणसी।
- भारतीयदर्शनम् - जगदीशचन्द्र मिश्र, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, गोपाल मन्दिर लेन्, वाराणसी।
- अद्वैतसिद्धिप्रकाशः - प्रो.सुकान्तकुमारसेनापतिः, तीरतरङ्ग प्रिण्टर्स आण्ड पव्लिकेशन, भुबनेश्वर।
- वेदान्तविन्दुः - डॉ.हरप्रियादाशः, सांविदी प्रकाशन, कॉंलेज रोड, पुरी।
- A graphic repocsentation of vedantasara – Prof. Pyarimohan Pattanayak, Homan publishing house, New Delhi, 1987.

प्रश्नपत्रस्य प्रारूपम्-

- विश्वविद्यालयस्य परीक्षानियमानुसारम्

पत्रसंङ्केतः	पाठ्यक्रमविवरणम्	क्रेडिट्	यूनिट्	होरा
DSCC- 15	**वेदान्तस्यमन्तके प्रमाणप्रकरणम्**	1	1	16-20
	ईश्वरस्वरूपविमर्शः	1	1	16-20
	जीबप्रकृत्योः विचारः	1	1	16-20
	कालकर्मणोः निरूपणम्	1	1	16-20

पाठ्यक्रमस्योद्देश्यम्-

- विविधदर्शनेष्वन्यतमस्य अचिन्त्यभेदाभेदवेदान्तदर्शनस्यापि प्रचारप्रसारौ अवसरं लभेते।
- भक्तिशास्त्रस्याध्ययनमध्येतॄणामान्तरिकमूल्यत्वं विधात्स्यतीति सङ्कल्पः।
- वेदान्तचिन्तनस्य विविधदिशः अनुसृत्य अनुसन्धानविधानस्य सुगमताप्राप्तिः।

पाठ्यक्रम-अध्ययनस्य योग्यता

- शास्त्रिद्वितीयवर्षपरीक्षासमुत्तीर्णाः छात्राः अस्य पाठ्यक्रमस्य अध्ययने अर्हाः।

पाठ्यक्रमस्य शिक्षाप्रविधिः-

- व्युत्पत्तिविधिः
- सम्प्रेषणविधिः
- व्याख्यानपद्धतिः
- खण्डान्वयपद्धतिः
- प्रश्नोत्तरविधिः

सङ्गतिः-

- पूर्वस्मिन् सत्रार्धयोः वेदान्तदर्शननां सामान्यपरिचयमवप्तः।
- सम्प्रति शास्त्रचर्चाकौशलपरिवर्धनाय अध्येतृषु पूर्वोत्तरसिद्धान्तसम्मतं अचिन्त्यभेदाभेदवेदान्तदर्शनम् अवश्यमध्येतव्यमिति पत्रान्तरसंयोजने सङ्गतिः।

फलितांशः-

- छात्रेषु अचिन्त्यभेदाभेदवेदान्तदर्शनमधिकृत्यानुसन्धित्साविष्करणम्।
- शास्त्रीयानुसन्धानयोग्यतायाः सम्पादनम्।
- शास्त्रतात्पर्याधिगतिः।
- भगवद्भक्तेः प्रचारमाध्यमेन सामाजिकसमस्यासमादधाने साहचर्यसम्पादनम्।

परीक्षाप्रणाली-

सैद्धान्तिकपद्धतिः –

- अतिलघूत्तरीयाः प्रश्नाः
- लघूत्तरीयाः प्रश्नाः
- दीर्घोत्तरीयाः प्रश्नाः

प्रायोगिकीपद्धतिः –

- विडिओग्राफी लाइव्
- सङ्गोष्ठी/प्रश्नमञ्च
- उपस्थिति एवं व्यवहारः
- परियोजना वा प्रदत्तकार्यम्

मूल्यङ्कनप्रक्रिया-

- बाह्यमूल्याङ्कनप्रक्रिया
- आन्तरिकमूल्याङ्कनप्रक्रिया

परीक्षायाःमाध्यमः-

- संस्कृतभाषामाध्यमेन

निर्धारितपाठ्यग्रन्थः-

- वेदान्तस्यमन्तकः- आचार्यबलदेवविद्याभूषणः, जीवा इन्टीट्युट्, बृन्दावन
- वेदान्तस्यमन्तकः – डॉ. हरप्रियादाशः, श्रीजगदानन्ददासः श्रीराधाकान्तमठः, श्रीश्रीगौरगम्भीरा, पुरी।

सहायकसंदर्भग्रन्थाः-

- सिद्धान्तरत्नम्- आचार्यबलदेवविद्याभूषणः,गौरहरि प्रेस्, कुसुमसरोवर, राधाकुण्ड, मथुरा।
- गौडीयवैष्णव-अभिधान – आचार्यबलदेवविद्याभूषणः,गौरहरि प्रेस्, कुसुमसरोवर, राधाकुण्ड, मथुरा।
- गौडीयवैष्णवदर्शन - आचार्यबलदेवविद्याभूषणः,गौरहरि प्रेस्, कुसुमसरोवर, राधाकुण्ड, मथुरा।
- दशश्लोकी, श्रीनिम्बार्काचार्यः।
- भारतीयदर्शन का इतिहास – बलदेव उपाध्याय, चौखाम्बा औरियन्टालिया, गोकुल भवन, के ३७।१०९, गोपाल मन्दिर लेन्, वाराणसी।
- सर्वदर्शनसंग्रहः – माधवाचार्य, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, गोपाल मन्दिर लेन्, वाराणसी।
- भारतीयदर्शनम् – जगदीशचन्द्र मिश्र, चौखम्बा सुरभारती प्रकाशन, गोपाल मन्दिर लेन्, वाराणसी।
- भातीयदर्शन (उपनिषद् दर्शन) (हिन्दी) – एस्. एन्. दासगुप्ता, राजस्थान हिन्दी अकादेमी

प्रश्नपत्रस्य प्रारूपम्-

- विश्वविद्यालयस्य परीक्षानियमानुसारम्